

Osuva sarjakuva tieteenteosta

**Tero Mielonen ja Pentti Otsamo:
Otsonipäiväkirjat**
Ursa 2016, 102 sivua, normaalihinta
Ursassa 22 €, jäsenhinta 17 €

Aikuisille suunnattu pitkä sarjakuva on Suomessa vielä suhteellisen niukasti esiintyvä kirjallisuudenlaji. Olikin ilahduttava yllätys havaita, että Ursa on nyt tuonut tämän mainion ilmaisukeinon tiedemaailman kuvaamiseen.

Otsonipäiväkirjat kertoo humoristisen viihdyttävästi tutkijanuran kriittisimmästä vaiheesta: niin kutsutusta *post doc*-jaksosta eli tohtoriksi väittelyn jälkeisestä pätkätyöstä. Se on tapana tehdä jossain muualla kuin missä väitöskirja valmistui. Jakson tarkoituksena on itsenäisen tutkimustyöhön harjaantuminen, osaamisen laajentaminen ja suhdeverkostojen luominen.

Tarinan päähenkilö Paavo on tehnyt väitöstutkimuksensa Ilmatieteen laitoksessa. *Otsonipäiväkirjoissa* seuraamme hänen vuoden mittaista tutkijatohtorin seikkailuaan sen alankomaalaisessa sisarlaitoksessa Utrechtissa.

Allekirjoittanut suoritti oman tutkijatohtorin harjoittelunsa Uppsalassa, mut-

ta monet Paavon pikku kummellukset ja tuntemukset tuntuvat silti eloisan tutuilta. Juuri tällaista se oli! Nuorena tutkijana puurtamisen rutiinit ovat samanlaisia paikasta riippumatta. Paikalliset kulttuuripiirteet ovat Alankomaissa toiset kuin Ruotsissa, mutta samalla tavalla ne suo-

malaisen yllättävät. Paavo kollegoineen myös kommentoi niitä juuri niin naiivisti kuin fyysikoilla on tapana.

Erityisesti arvostan sitä, ettei kirja ole kiiltokuvamainen suitsutus siitä, miten kaikki on aina niin upeaa ja fantastista. Kerrankin nuoren tutkijan arjesta annetaan rehellinen kuva. Paavo nukahtaa koukussaliin, tympääntyy toimimattomaan ohjelmakoodiin ja inhoaa apurahojen hakemista – ja osoittaa meille, miksi tätä työtä kaikesta huolimatta kannattaa tehdä.

Vaikka pääosa ruuduista on omistettu arjen kuvaukselle, myös Paavon työn perusasiat tulevat tutuiksi. Hän kehittää menetelmää satelliiteista tehtyjen otsonimittausten analysointiin. Muihin ilmakehän ominaisuuksiin ja mittausten menetelmiin lukija pääsee hieman tutustumaan erilaisten keskustelujen kautta aivan kuten elävässä elämässä.

Tero Mielosen sujuvaa tekstiä elävöittää mukavasti Paavon savolaismurteen ja englannin kieltä edustavan kirjasuomen vuorottelu. Pentti Otsamon ilmeikäs, kevyesti pelkistetty kuvitus sopii erinomaisesti aiheeseen ja kuljettaa tarinaa saumattomasti yhdessä tekstin kanssa. Laatutyötä.

TIERA LAITINEN

Kirjoittaja työskentelee tutkijana Ilmatieteen laitoksessa.

Paavo nukahtaa kokoussaliin ja inhoaa apurahojen hakemista.